

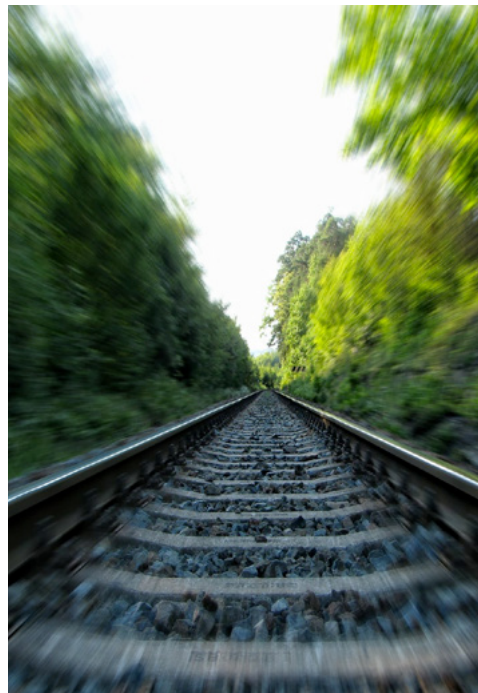
BEST PRACTICE SHEET

DUURZAME AANKOPEN

Ondersteunen van duurzaam aankopen bij de Belgische spoorwegen

Het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)-team van Infrabe beseft dat aankoop één van de belangrijkste drijfveren is om de duurzame doelen van Infrabel te realiseren. Deze best practice zet in op de organisatieontwikkeling binnen het aankoopteam van Infrabel om duurzaam aankopen effectief te verankeren in de dagelijkse activiteiten van aankopers.

LEES MEER OP DE VOLGENDE BLADZIJDEN

MANAGEMENT

- Ecologisch
- Circulair
- Sociaal

PRODUCTGROEP(EN)

- Algemene organisatie-ontwikkeling

Een project van:

INFRABEL
Right On Track

CONTACT

Corine Athas
corine.athas@infrabel.be

 Meer info

Door de helpdesk duurzaam aankopen is het voor elke aankoper mogelijk om duurzaamheid mee te nemen in de bestekken, ongeacht de voorkennis op vlak van duurzaamheid. Iedereen moet zijn/haar deel doen om bij te dragen tot de duurzaamheidsdoelstellingen van de organisatie, maar dit komt niet vanzelf: het is mijn job om mensen hierbij te helpen.”

Corien Athas, CSR-expert Infrabel en verantwoordelijk voor het project rond duurzaam aankopen

Infrabel is de Belgische spoorwegbeheerder. Zij is verantwoordelijk voor het onderhoud, de modernisering, de uitbreiding en het beheer van het Belgische spoorwegnet. De hoofdzetel van Infrabel is gelegen in Brussel. Infrabel werkt samen met haar leveranciers aan de uitbouw en de garantie van de veiligheid, de stiptheid en de kwaliteit van het spoorwegnet. Aankoop is een cruciale functie binnen de organisatie.

Het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)-team beseft dat aankoop één van de belangrijkste drijfveren is om de duurzame doelen van Infrabel te realiseren. Infrabel heeft immers een aanzienlijk uitgave volume voor de dagelijkse (facilitaire) dienstverlening en goederenaankoop. Daarnaast is Infrabel één van de grote aankopers in de markt van spoorweginfrastructuur en -technologie met het oog op onderhouds- en renovatiewerken en uitbreiding van het spoorwegnet.

Deze best practice zet in op de organisatieontwikkeling binnen het aankoopteam van Infrabel om duurzaam aankopen effectief te verankeren in de dagelijkse activiteiten van aankopers. Daartoe investeert de organisatie in vaardigheden en ondersteuning van alle interne professionals die betrokken zijn bij de aankoopfunctie (aankopers, klanten, juridische dienst, etc.), ook met het oog op duurzame aankopen.

1. Behoeftebepaling

Duurzaam ondernemen staat al meer dan 10 jaar op de agenda van Infrabel. De organisatie heeft een beleid op vlak van duurzaam ondernemen. Eén van de belangrijke pijlers hierin is verantwoorde aankopen te stimuleren. Daarnaast heeft Infrabel zich ook gealigneerd met de duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties. 8 doelstellingen zijn prioritair waaronder ook de SDG 12 rond duurzaam produceren en consumeren. Vanuit het MVO-management van de organisatie ontstond de behoefte om hier concreet mee aan de slag te gaan binnen de aankoopprojecten van Infrabel. Het hoge spend volume is één van de krachtigste hefboomen van de organisatie om die strategische impact te creëren. De grote vraag was hoe aankopers mee konden genomen worden in dit verhaal en welk aanbod ontwikkeld kon worden om hen te ondersteunen en op te leiden?

2. Doelstelling

De doelstellingen van het organisatie-ontwikkelingsproject zijn:

alle professionals betrokken bij de aankoopfunctie:

- op de hoogte te brengen van het strategisch kader van de organisatie en hun instemming te krijgen om hieraan mee te werken;
- op te leiden in duurzame overheidsopdrachten zowel op vlak van wetgeving, kader, tools en goede praktijken;
- te ondersteunen in het verduurzamen van hun aankoopprojecten.

3. Aanpak

Om de doelstellingen te realiseren werden volgende initiatieven uitgerold in de organisatie door het MVO-team:

- **creatie van een op maat gemaakte opleiding ‘duurzame overheidsopdrachten’** voor de aankopers van Infrabel in samenwerking met Infrabel Academy
- **uitrollen van een opleidingstraject** voor alle professionals betrokken bij de aankoopfunctie binnen Infrabel in samenwerking met Infrabel Academy
- uitbouw van een methodiek om aankopers te ondersteunen bij het uitwerken van duurzame aankoopprojecten, de **helpdesk**.

4. De implementatie in de organisatie

Een van de belangrijke ondersteuningsinstrumenten om het duurzame beleid gestalte te geven is de helpdesk. Een aankoper kan een concrete vraag stellen rond het verduurzamen van een specifiek aankoopproject. Dit gebeurt aan de CSR-dienst van Infrabel. Deze vraag wordt gevalideerd en doorgestuurd naar experts duurzaam aankopen. De aankoper ontvangt vervolgens een volledige impactanalyse over de levenscyclus van de productgroep of het product en kan aangeven welke accenten hij of zij wenst mee te nemen in het bestek. Tevens wordt aangegeven of bepaalde duurzaamheidsimpacten worden geëist, gestimuleerd of er eerder sensibiliserend zal opgetreden worden. In functie van de prioriteiten van de aankoper worden er tenslotte bestekclausules opgemaakt. De aankoper ontvangt op die wijze een kant en klaar duurzaam bestek en kan dit document vervolgens finaal afwerken.

Een ander ondersteuningsinstrument, het **opleidingstraject**, staat open voor alle medewerkers van Infrabel. Het gaat om een basisopleiding duurzaam aankopen, uitgebreid met een optie om een extra training te krijgen rond totale cost of ownership (TCO). In deze basisopleiding wordt ingegaan op de kansen in de nieuwe wetgeving overheidsopdrachten voor duurzaam aankopen en wordt de scope en de dimensies van duurzaam aankopen toegelicht. Verder wordt aangeleerd hoe duurzaamheid valt te integreren in het aankoopproces en welke tools beschikbaar zijn om sneller aan de slag te gaan met duurzaam aankopen.

Gezien de prominente plaats van TCO in de nieuwe wetgeving én het belang van TCO om de business case van duurzaam aankopen aan te tonen, wordt hier een aparte opleiding met behandeling van gevalstudies voorzien.

Er zijn plannen om in de toekomst ook te werken met **e-learning** en met een **intervisie** voor alle aankopers die reeds een opleiding hebben gevolgd. Tijdens deze intervisie kunnen ze dan hun vragen en leerervaringen delen met hun collega's.

5. Resultaten

De helpdesk duurzaam aankopen van Infrabel heeft in de periode 2019/2020 meer dan 10 aanvragen behandeld. Concreet gaat het om het verduurzamen van dossiers zoals werkkledij en veiligheidsschoenen, cateringdiensten, afvalmanagement, drukwerk, merchandising, etc. Daarnaast wordt er ook gewerkt aan een sjabloon ter verduurzaming van de aankoopdossier a.d.h.v. een menu of keuzelijst. De heeft vooral de verduurzaming van de aankoopprojecten voor werken op het oog, de belangrijkste uitgavepost van de organisatie.

Infrabel heeft in de periode 2019/2020 meer dan 100 aankopers opgeleid via het interne opleidingstraject.

6. Geleerde lessen

Via dit organisatie-ontwikkelingstraject is Infrabel erin geslaagd om een groot aantal aankopers te overtuigen om aan de slag te gaan met duurzaam aankopen.

Het belangrijkste leerresultaat is dat aankopers meestappen in het strategische verhaal van de organisatie door hen te overtuigen dat zij belangrijke spelers zijn in het bereiken van de doelstellingen op vlak van duurzaamheid.

Een ander belangrijk resultaat is dat het loont om aankopers te ondersteunen bij de implementatie van duurzaam aankopen. De lat hoog leggen op vlak van duurzaam aankopen zonder te investeren in de vaardigheden van het aankoopteam creëert vaak weerstand of suboptimale en niet-marktconforme aankoopdossiers. Aankopers beschikken dan namelijk niet over de nodige inzichten, instrumenten en ondersteuning. Een opleiding is dus een noodzakelijke eerste stap om die basiscompetenties te ontwikkelen.

Dit strategisch project toont verder aan dat opleiding alleen niet volstaat. Aankopers hebben praktische ondersteuning nodig bij het verduurzamen van verschillende productgroepen. De complexiteit van de wetgeving, van de verificatiesystemen en van de formulering van clausules is vaak een te hoge drempel om tot actie over te gaan zonder advies.

Tenslotte moet de helpdesk continu gepromoot worden en moeten aankopers voortdurend gemotiveerd worden om de helpdesk te consulteren. Duurzaam aankopen vormgeven in de organisatie is dus aankopers overtuigen van het belang van hun rol voor het realiseren van de strategie van de organisatie, ze de inzichten en expertise geven via opleidingen én het voorzien van een helpdesk om ze bij te staan bij de concrete implementatie van duurzame aankoopprojecten.

18
online workshops
rond duurzaam aankopen in 2020

39
basisopleidingen
duurzaam aankopen
in 2019

14
opleidingen TCO in
2019

36
basisopleidingen
duurzaam aankopen
in 2018

Meer sheets zoals deze vind je op:
www.gidsvoorduurzameaankopen.be

Federaal Instituut voor
**Duurzame
Ontwikkeling**

